

Asiakkaiden toimintaohje / Keusoten asiakaskuljetukset koronavirustilanteessa

Tätä ohjetta noudatetaan Keusoten asiakaskuljetuksissa

Kuljetuksiin vain terveenä

- Kuljetukseen ja palveluihin voi osallistua vain terveenä.
- Jos sinulla on tai epäilet koronaviruksen oireita, peruuta kuljetukseen osallistuminen.

Pidä etäisyyttä

- Älä kätele tai halaa kuljettajaa tai muita asiakkaita.
- Jätä mahdollisuuksien mukaan tyhjä istumapaikka väliä toiseen matkustajaan.
- Noudata aina kuljettajan antamia ohjeistuksia.

Käytä suu-nenäsuojainta

- Sinun tulee hankkia tarvitsemasi suu-nenäsuojaimet itse.
- Suojaimen tulee peittää suu ja nenä.
- Pue suu-nenäsuojain ennen autoon tuloa.
- Älä siirrä suojainta välillä pois kasvoiltasi tai koskettele sitä.
- Laita käytetty suojain suoraan roskiin.

Noudata hyvää käsihygieniaa:

- **Pese kätesi ennen kuljetukseen osallistumista ja kuljetuksen jälkeen.**
- **Käytä käsihuuhdetta.**
- Käytä käsihuuhdetta pestyihin tai mahdollisimman puhtaisiin käsiin.
- Ota käsihuuhdetta runsaasti.
- Hiero käsihuuhdetta joka puolelle käsiä.
- Kiinnitä erityistä huomiota sormenpäihin.
- Anna aineen vaikuttaa käsiin hieromalla käsiä, kunnes ne ovat kuivat.

Yski oikein – älä tartuta muita

- Suojaa suusi ja nenäsi kertakäyttönenäliinalla, kun yskit tai aivastat.
- Jos sinulla ei ole nenäliinaa, yski tai aivasta puserosi hihan yläosaan, älä käsiisi.
- Laita käytetty nenäliina välittömästi roskiin.

Suosittellemme kuljettamaan mukana pientä muovipussia, johon käytetyn suu-nenäsuojan voi laittaa riisumisen jälkeen, sekä omaa käsidesiä, jolla kädet puhdistetaan ennen ja jälkeen suojaimen pukemisen ja riisumisen.

Kuljettajien toimintaohje / Keusoten asiakaskuljetukset koronavirustilanteessa

Tätä ohjetta noudatetaan Keusoten asiakaskuljetuksissa.

Suojautumisen periaatteet:

1. Asiakkaat eivät tule sairaana tai oireisena kuljetuksiin.
2. Kuljettaja ei tule sairaana tai oireisena töihin.
3. Kuljettajien suositellaan käyttävän kirurgisia suu-nenäsuojaimia asiakkaiden kyydissä olon ajan. Mikäli kuljetuksia on tiuhaan, voidaan samoja suoja käyttää useissa kuljetuksissa ja vaihtaa ne syömisen tai juomisen jälkeen. Suojaimeton aika kuljettajien kontakteissa muihin henkilöihin työpäivän aikana tulisi pitää enintään 15 minuutin mittaisena/päivä altistumisten välttämiseksi.
4. Suu-nenäsuojaimien käyttöä edellytetään kaikilta ryhmäkuljetuksiin osallistujilta muiden matkustajien turvallisuuden takaamiseksi. Tarvittaessa omaiset/ohjaajat/hoitaja auttavat ennen kuljetukseen saapumista käsihygieniasta huolehtimisessa sekä suu-nenäsuojainten pukemisessa. Asiakkaat hankkivat suojaimet omakustanteisesti, hyödyntämällä tarvittaessa kansalaismaskeja tai käyttämällä mahdollisesti palveluyksiköstä jaettavia suu-nenäsuojaimia.
5. Pidetään etäisyyttä ja pidättäytyään fyysisestä kontaktista (esim. kättely). Tämä koskee sekä asiakkaita että kuljettajaa.
6. Korostetaan hyvää yskimis- ja aivastamishygieniaa.
7. Huolehditaan käsihygieniasta.
8. Huolehditaan kulkuneuvon siisteydestä ja pintojen puhtaudesta.

Asiakkaiden ja kuljettajan ohjeistaminen

Asiakkaita ja kuljettajia tulee tiedottaa siitä, että sairaana matkustamista tulee välttää.

Kuljetuksissa suositellaan pitämään etäisyyttä henkilöiden välillä, jotta voidaan vähentää pisaratartunnan riskiä. Tarkkoja ohjeita siitä, mikä on oikea etäisyys ei voi antaa, koska siihen vaikuttavat mm. auton koko, ilman virtaukset, suodatus ja ilman vaihtuminen. Tärkeää on pitää etäisyyttä niin paljon kuin tilan luonne käytännön toiminnan järkevä toteuttamisen kannalta sallii.

Asiakkaan kulkeminen kuljettajan ohitse ei sinänsä aiheuta merkittävää altistumistilannetta, kuten eivät myöskään lyhyet kontaktit ulkotilassa esimerkiksi matkatavaroiden käsittelyn yhteydessä suu-nenäsuojaimia käytettäessä.

Esimerkkejä asiakkaiden sijoittelusta:

- Taksikuljetuksissa henkilöautolla suositeltavin asiakkaan sijoituspaikka on takapenkin oikeassa reunassa. Suositeltavaa on myös, että takapenkillä on korkeintaan kaksi asiakasta eli keskimäinen penkki pyritään pitämään tyhjänä.

Hyvä yskimis-, aivastamis- ja käsihygienia on ensiarvoisen tärkeää.

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

Yhteydenotot terveydenhoitoon

- **Jos asiakkaalla epäillään COVID-19-tartuntaa**, tulee häntä ja omaisia neuvota ottamaan puhelimitse yhteyttä koronahoitopuhelimeen hoidon tarpeen arviointiin, **p. 019 226 0099 (ma-su klo 8-20)**.
- **Jos kuljettaja epäilee saaneensa COVID-19-tartunnan**, tulee hänen ottaa puhelimitse yhteyttä työterveyshuoltoon, tai terveydenhuollon koronahoitopuhelimeen hoidon tarpeen arviointiin, **p. 019 226 0099 (ma-su klo 8-20)**.

Viruksen tarttuvuus

Uusi koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut henkilö yskii tai aivastaa. Lähikontaktissa korona voi tarttua myös kosketuksen välityksellä, jos sairastunut on esimerkiksi yskinyt käsiinsä, ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen.

Kun henkilö yskii tai aivastaa, voi suurempien pisaroiden lisäksi syntyä myös hyvin pieniä pisaroita, jotka voivat jäädä hetkeksi ilmaan aerosolimuodossa. Tämä ilmajäljenteen tartunnan riski on kuitenkin nykytiedolla vähäinen. Virus voi tarttua myös kosketuksen kautta pinnoilta, joille on hiljattain päätynyt sairastuneen hengitystie-eritteitä. Koronavirukset eivät säily tartuttavina pinnoilla pitkään.

Covid-19 tartunnan oireita voivat olla:

- kuume
- yskä
- hengenahdistus
- lihaskivut
- väsymys
- nuha
- pahoinvointi
- ripuli
- maku- ja hajuaistin häiriöt